

MUŽ, PES A VELKÁ LÁSKA

MŮJ PES DOGGO

MARK
B. MILLS

motto

román

motto

MŮJ PES DOGGO

MARK
B. MILLS

Praha 2016

Přeložila Klára Kolinská

Copyright © 2014 Mark Mills

Translation © Klára Kolinská, 2016

ISBN 978-80-267-0558-1

Pro Bennyho

Zpívej, jako kdyby nikdo neposlouchal, miluj, jako kdybys nepoznal bolest, tanči, jako kdyby se nikdo nedíval, a žij, jako kdybys byl v ráji na zemi.

Mark Twain (1875)

Kapitola 1.

Drahý Danieli,

panebože, to zní tak hrozně formálně. Ale já to tak nemyslím, nebo možná myslím. Už si sama nejsem jistá, stejně jako v případě spousty dalších věcí (tobě by se něco takového stát nemohlo, já vím). Sakra, nejradši bych ten dopis začala psát znovu, ale to už jsem zkusila třikrát, a s takovouhle mi uletí letadlo.

Odjíždím, a daleko. Nemůžu ti říct kam. Na jednu stranu bych ti to chtěla říct, ale je to zbytečný, protože nevím, jak dlouho tam budu. Takhle to bude každopádně lepší. To je samozřejmě blbost. Myslím tím, že to takhle bude lepší pro mě, ne pro tebe, ale já vím, že to zvládneš, protože jsi silnej a rozumnej a trošičku bezcitnej.

Neboj, brzy si o tom promluvíme pořádně, až se na to budu cejtit, což se teď ještě necejtím, to je jasný, jinak bych přece neutíkala do Austrál – jejda! (To byl vtíp. Vidíš, neztratila jsem smysl pro humor, jak jsi onehdy tvrdil.) No dobře, tak vtipný to zase není, vzhledem k okolnostem. Představuju si tě, jak stojíš u stolu a čteš si můj dopis. Mrzí mě to, Danieli, miláčku. Jsem zbabělá, já vím. Aspoň v tomhle jsem sama sebe líp poznala. A omlouvám se ti za Dogga. To byla rozhodně moje chyba. Bůhví, co jsem si myslela. Jo, co jsem si vlastně myslela? Že se tím něco změní, že to ozdraví náš

vztah. Já vím, ty to slovo nesnášíš, stejně jako nesnášíš, když mluvím o duchovních cestách, o energiích a ano, o andělech.

Ale víš, já na ně *opravdu* věřím. A ty ne. A nejde náhodou právě o tohle? Možná jo. Dřív jsem milovala tvou zdvořilou tolerantnost, ten skeptickéj úsměv v tvejh očích, ale dneska už mě to strašně štve. Připadá mi to cynický a povýšený, jako kdyby sis myslel, že máš odpověď na všechno. Jenomže nemáš. Nikdo nemá. Možná je to právě to, v čem musíš sám sebe poznat, stejně jako já jsem poznala, že jsem zbabělá. Třeba můžu bejt jenom s chlapem, kterej taky věří na anděly. Ale neboj, to neznamená, že jsem od tebe utekla s Brendonem. Brendon je idiot, jemu bych nikdy nedala přednost před tebou (a jestli tohle není kompliment, tak už nevím). Ne, jsem sama, cestuju nalahko, kam mě oči povedou. Nikdo se mnou není, jenom víš kdo: „Ten, jehož jméno nesmí být vysloveno“, jak mu žertem říkáš. Já vím, ty si myslíš, že je to jenom výplod mojí bujný fantazie, ale já věřím, že je tu právě teď se mnou a dává na mě pozor, a nemůžeš popřít, že aspoň ten pocit je skutečnej (i kdybys měl, pokud jde o anděly, pravdu, což nemáš).

Vrať Dogga zpátky. Něco mi říká, že tu práci dostaneš, a nemůžeš ho nechávat celej den zavřenýho v bytě. To by vůči němu nebylo fér, a vy dva jste si beztak nepadli dvakrát do oka. Je tam teď s tebou a kouká po tobě těma svejma divnejma očima? Přísahám, že když jsem si balila kufr, díval se na mě s jistým pohrdáním, jako kdyby věděl, co se chystám udělat. Což samozřejmě nevěděl, je to jenom pes, malej, ošklivej pes. Ne, ošklivej zrovna ne, ale ty víš, co myslím – půvabem zrovna obdařenej není, chudák. Myslím, že mi ho bylo nejspíš líto, když jsem ho poprvé viděla. Mám výčitky, že jsem si s ním tak zahrávala a zkomplikovala mu život, ale co, aspoň měl nějakou změnu a užil si trochu prázdniny. Vrátila bych ho zpátky sama, ale nebyl čas. Pochop, já jsem tohle nepláno-

vala, prostě to tak najednou přišlo. Pochopila jsem, co musím udělat, a tak to dělám.

Dopouštím se snad největšího omylu svého života? Myslím, že ne. Řekla bych, že jsme se dostali do bodu, kdy nám hrozilo, že uděláme rozhodnutí, který by pro nás bylo špatný, teda určitě by bylo špatný pro mě, a pro tebe možná taky. Nechci, abys mě nenáviděl, Danieli. Určitě se cejtíš poníženej, to je pochopitelný, ale mohlo by to bejt i horší, víš? Není to přece tak, že bych tě nechala stát jako hlupáka před oltářem, a kromě toho mě všichni odsoudí jako mrchu, což ti to usnadní. Prosím tě, nesnaž se mě hledat; a nemá smysl, abys mi teď volal, protože až si tohle budeš číst, budu už v letadle.

Přeju ti hodně lásky a světla

Clara ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥

PS: Právě jsem si to po sobě ještě jednou přečetla a uvědomila si, že jsem se nevyjádřila dost jasně. Mezi námi to skončilo, aspoň prozatím, což nejspíš znamená navždycky, ale kdo ví? Přece se říká: nikdy neříkej nikdy. Potřebuju se otevřít jinejm možnostem (no dobře, myslím jinejm vztahům). Nemůžu ti bránit, aby sis dělal, co chceš, ale jestli se vyspíš s Polly, tak tě zabiju. Je mladá, zranitelná a děsně tě obdivuje, ale je to taky moje mladší sestra, takže *non toccare*, jak říkají v Itálii (to mi připomíná ten krámek se suvenýrama v Lucce, kde jsi mi koupil tu ohyzdnou porcelánovou sošku Panny Marie, protože ti připomínala máho tátu).

♥

Třesoucí se rukou jsem opatrně položil dopis na stůl. Bezcitný? Cynický a povýšený? To myslí vážně?

V životě jsem si nepřipadal povýšený. Byla to taková naše hra, jejíž pravidla jsme si stanovili společně. Astrologie,

minulé životy, strážní andělé a takové ty nesmysly. Clara vždycky padala z výšky a já dupal na brzdy. Akceptovali jsme rozdíly ve svých názorech a smáli jsme se spolu, protože to, co mezi námi bylo, bylo důležitější než to všechno. To, co mezi námi bylo, to byla opravdová láska. V tom jsme se shodli. Nemůže přece teď zničehonic změnit pravidla a po čtyřech letech prostě nastoupit do letadla a zmizet. Tady jde přece i o můj život.

Chci na ni mít vztek, ale nejde mi to. Obvinění, která proti mně vznesla, se mě bolestně dotýkají, ale zároveň se mě zmocňuje nepříjemný, plíživý pocit, že bych mohl být vinen ve smyslu obžaloby.

Podívám se dolů k nohám. Doggo tam předtím byl; teď leží na pohovce. Ví, že na pohovku nesmí, ale nezdá se, že by si z mé reakce dělal hlavu. Vlastně se na mě vůbec nedívá. Hlavu má položenou na packách a zírá upřeně z okna, jako kdyby mraky plující po obloze ukřývaly klíč k nějaké metafyzické záhadě, jíž se právě zaobírá.

„Doggo.“

Neotočí se, ale pravda je, že na tohle jméno nikdy neslyšel, možná proto, že ví, že to vlastně není žádné jméno, že mu tak jenom říkáme, než se rozhodneme, jak mu budeme říkat doopravdy.

Zkoušeli jsme všechno – dokonce jsme si prohlíželi webové stránky s dětskými jmény, ale nějak na něj žádné nepasovalo. Chvíli jsme uvažovali o „Eustachovi“, ale to nám nevydrželo ani den. Podle Wikipedie byl svatý Eustach římský generál, který konvertoval ke křesťanství, za což si vysloužil pestrý výběr mučení a útrap, včetně upečení zaživa i se svými syny v bronzové soše býka. Jedno se císaři Hadriánovi nedá upřít: nejenže věděl, jak postavit pořádnou zeď, ale nechyběla mu ani morbidní představitost, pokud šlo o to, jak účinně za-

točit s nepřáteli. Jak jsem se dočetl, svatý Eustach je patronem hasičů (kterým se nepodařilo uhasit plameny, co ho upekly) a v obecnějším smyslu všech, jimž hrozí nějaké nesnáze.

„Eustachu,“ promluvím na něj, „hrozí mi nesnáze.“

Doggo zastříhává uchem, jenom jedním, levým, ale je to jen sotva postřehnutelné zaškubnutí. Oči nespustí z mraků prohánějících se po obloze.

Vytahuji z kapsy mobil. Víím, že v něm mám uložené její číslo, protože jsme si volali, když jsme v dubnu plánovali pro Claru narozeninovou oslavu. Pracuje jako koordinátorka u firmy zabývající se organizováním volnočasových aktivit pro děti a podle všeho tráví většinu času sjížděním divoké vody ve Walesu. A protože jsou zrovna školní prázdniny, čekám, že to nezvedne a že mi nezbude než nechat zprávu.

Zvedne to po čtvrtém zazvonění. „Danieli...“

Jen jediné slovo, ale je z něj cítit vábivá směs potěšení, překvapení a očekávání.

„Ahoj, Polly.“ Doggo znovu zastříhává uchem, tentokrát pravým. „Jak se máš?“

Za tohle si Clara může sama, říkám si v duchu a skoro tomu věřím. Mě by to ani nenapadlo, kdyby o tom nezačala ona.

„Super,“ štěbetá Polly. „Ale jsem utahaná jako pes.“

Podívám se na Dogga, pohodlně uvelebeného na pohovce, a přemýšlím, kdo proboha mohl tohle přirovnání vymyslet.

Kapitola 2.

Napadne mě to, až když nastupujeme do autobusu.

„Můžu do autobusu se psem?“

„To záleží na řidiči.“

Dneska jsou řidiči v autobusech zavření v kukaních, kvůli vlastní bezpečnosti, a tak se náš šofér musí naklonit a přilepit nos na plexisklové okénko, aby Dogga u mých nohou vůbec viděl.

„Ježíši,“ zamumlá.

Můj psí průvodce na něj zjevně neudělal zrovna dojem. „Budete si ho muset posadit na klín.“

„To nemůžu. Kdybych se ho pokusil zvednout, tak mě kousne.“

„Cože, snad není agresivní? Je nebezpečnej?“

„Ne, ne, jenom...“ Rozpačitě se odmlčím. Co bych také mohl říci? Je to pravda: kdybych se ho pokusil zvednout a posadit si ho na klín, kousne mě.

„Sorry, kamaráde, ale pravidla jsou pravidla.“ Prosím, neříkejte to, zapřísahám ho v duchu, ale on to přesto řekne: „Mohl bych přijít o práci, a za to mi to nestojí.“

Za normálních okolností bych se s ním dohadoval, možná dokonce i ztropil scénu, ale dneska se na to nějak necítím. Ráno jsem si sotva dokázal uvařit ke snídani vajíčko. „No nic. Nezlobte se, že jsem obtěžoval. Hezkej den.“

Otočím se a vystupuji z autobusu, když řidič řekne: „No, ale kdyby to byl třeba vodící pes, nebo řekněme pes doprovázející kardiaka nebo jinak zdravotně postiženého...“

„To není.“

Řidič obrátí oči v sloup a dodá, pomalu, aby to pochopil i největší zabeďněnec: „Protože všichni takovíhle psi do autobusu můžou.“

„Jo, jo, já jsem kardiak.“ Poklepu si na hrud', abych své tvrzení zdůraznil.

„Vy že máte srdeční potíže, ve vašem věku?“ odfrkne si řidič. „Děláte si srandu?“

Ale ve skutečnosti se baví on, a na můj účet. Mrkne na mě a pokyne mi, abych si sedl. Přiložím svou kartu ke čtečce a poděkuji mu.

„Strčte ho pod sedadlo, ať není vidět. Nechceme přece, aby děsil ostatní cestující, že ne?“ Tentokrát nezertuje.

Zvířecí útulek v Battersea je zaklíněn mezi starou plynárnou a kusem nezastavěné půdy, která obklopuje dávno nefungující batterseaskou elektrárnu. Je těžké si představit nehostinnější místo pro odkladiště nechtěných domácích mazlíčků. Jeho trojúhelníkový pozemek ze dvou stran ohraničuje železniční trať a ze třetí rušná silnice. Od té doby, co jsem před pár lety jel naposledy kolem, se ale dočkal určitých úprav. (Jen zřídka kdy se dostanu na jižní břeh řeky; mým teritoriem byl odjakživa severozápadní Londýn, už z toho důvodu, že tam bylo mé první působiště v hlavním městě.) Dneska tam stojí nová budova se zakřivenou skleněnou fasádou, pyšně se blyštící na hlavní ulici. Tak okázalé architektonické řešení se zdá pro daný účel poněkud přehnané, jako krutý výsměch všem příbuzným plným dychtivého očekávání, kteří při čtení poslední vůle prateťčky Mabel zjistí, že nezdědili ani groš.

Na rozdíl od Francie nebo Itálie, kde platí jasná pravidla a dědici musí dostat svůj zákonný podíl, v Anglii můžete své drahé příbuzné klidně poslat na žebrotu, pokud uznáte za vhodné, a ve sporech o dědictví často vítězí zájmy zvířat nad lidskými.

Vypadá to, že Doggo svůj někdejší dočasný domov nepoznává. Vesele vcupitá dovnitř a nijak si nevšímá psiho štěkotu, který je slabě, ale zřetelně slyšet v rachotu projíždějícího vlaku.

Vysvětluji svou svízelnou situaci ženě sedící za stolem v recepci. Působí asi stejně živě a radostně jako prostředí, kde tráví své pracovní dny, a důrazně mě upozorňuje, že jsem skutečně měl zavolat předem a domluvit si schůzku. Možná se mi to jenom zdá, ale v rádoby laskavém úsměvu, který mi Laura (jak stojí na její vizitce) věnuje, cítím ledový osten. Připomíná mi sestry v tom bezútěšně nevládném pečovatelském domě u Brightonu, kde tráví své poslední roky můj dědeček. Je opravdu možné, aby byl někdo tak neúnavně dobrosrdečný? Anebo jakmile za vámi zapadnou dveře, odhalí takovéhle rádoby svěťice svou pravou tvář, začnou nadávat jako dlaždiči a terorizovat bezmocné nebožáky, kteří jsou jim vydáni na milost? Jak vidno, mé odhodlání krotit sklon k cynismu, z něhož mě Clara obvinila, vzalo rychle zaskvě.

O deset minut později se s Doggem ocitáme v ponuré kanceláři s jinou žoviální mladou ženou oblečenou do trička s límečkem připomínajícího uniformu. Tahle se jmenuje Beth. Má na starosti umisťování bezprizorných zvířat do nových domovů a není ani trochu nadšená, že bude muset hledat nové bydliště pro psa, kterého udala teprve před třemi týdny. Naštěstí vypadá, že má lidské pochopení. Odhaduji, že je asi tak v mém věku, tedy že jí bude ke třiceti. Předklání se na židli, s lokty opřenými o stůl, a pozorně poslouchá můj příběh.

Hraji na její soucitnou strunu: vyprávím jí, že to má přítelkyně chtěla psa, že se mě ani nezeptala a jednoduše ho jednoho dne přivedla domů a že mě pak bez varování zničehonic opustila. Kajícně jí vysvětluji, že nejsem v situaci, abych se sám mohl starat o psa. Beth přikyvuje, ale já vidím, že přitom očima pátrá v mé tváři po stopách charakterových vad a prohřešků, které nebohou Claru donutily ode mě uprchnout. Vidím na ní, jak v duchu uvažuje, jestli mám násilnické sklony, nebo jsem jenom nudný patron. Ale je mi jedno, co si o mně myslí; hlavně aby si vzala Dogga zpátky a nechala mě žít můj život.

Vytáhnu obálku s požadovanými dokumenty, kterou mi Clara nechala. Beth je po mně nechce: má svou vlastní složku. Doggův případ neznala, ale ochotně se ujme jeho „opětovného přijetí do zařízení“. Na můj vkus to začíná trochu moc připomínat scénu z Orwella, ale usměji se na ni a vděčně poděkuji.

Ukazuje se, že Doggo tu byl znám pod jménem Mikey. Clara se mi o tom nikdy nezmínila, ale toto opomenutí jí milerád odpustím. Mikey!? Zní to, jako kdyby rodiče Winstona Churchilla na poslední chvíli změnili názor a rozhodli se dát svému malému pořízkovi jméno Brian. Je vůbec představitelné, že by si s ním Roosevelt a Stalin sedli v Jaltě za jednací stůl, kdyby se jmenoval Brian?

Beth se při pročítání Doggových materiálů najednou zamračí. „To je zvláštní, byl u nás jen týden, když si ho vaše přítelkyně vybrala.“

„No a?“

„Já bych ho tipovala na doživotí.“

„Na doživotí?“

„Jako ve vězení... že tu prostě už dožije.“

„Proč to říkáte?“

„No... vždyť se na něj podívejte.“

Podívám se na Dogga, i když z něj v tu chvíli moc vidět není. Stočil se do klubíčka a líže si kulky.

„To je divné,“ říká Beth.

„Doggo, nech toho.“

„Ne, ne, myslela jsem tím, že u nás necháváme psy kastrovat.“ Beth listuje složkou, až najde, co hledala. „Aha, jasně. Nebyl tady dost dlouho. Vaše přítelkyně slíbila, že to zařídí.“

Tentokrát ji opravím. „Bývalá přítelkyně.“

„Jak myslíte. Podepsala prohlášení, že se o to postará.“

„O co že se postará?“

„Šmik šmik.“

Při těch slovech sebou škubnu. Možná musíte být chlap, abyste pochopili, že význam kastrace se nedá zredukovat na nůžky a nějaká zvukomalebná citoslovce.

„Nikdy mi o tom nic neřekla.“

Beth položí dlaň na posvátný svazek. „Je to tady černé na bílém.“

Jenomže tady nejde o černou nebo bílou. Ne, jde o šedou, beznadějně šedou. Mluvíme tady o Doggových kulkách.

„Musím si to rozmyslet.“

„Musí se to udělat.“

„Proč?“

„Protože je to náš předpis.“

Kdyby mě znala líp, nikdy by nic takového neřekla.

„Nacisti měli zase předpis, podle kterýho likvidovali Židy, cikány a homosexuály. A bylo to snad správný?“

Beth se zatváří hluboce dotčeně; dokonce trochu zalapá po dechu. „To skutečně není fér.“ Její oči se najednou začnou vlhce lesknout a já v rozpacích odvrátím pohled. Doggo se pořád ještě náruživě olizuje. Nevzpomínám si, kdy jsem ho naposledy viděl takhle spokojeného. Ani nevím, jak jsem

k tomu rozhodnutí dospěl, ale vstávám a napřahuji ruku. „Těšilo mě, Beth, ale Doggo a já odcházíme.“

Chovám se úplně nemožně. Je to jenom pes, pes, kterého jsem nikdy ani nechtěl, a přesto očekávám nějaký náznak vděčnosti. Stačil by mi i krátký pohled, kterým by milostivě vzal na vědomí to dvounohé zvíře na druhém konci vodítka, ale ani toho se mi nedostane, když jdeme ulicí k batterseaskému parku.

„Hele, kamaráde, jestlipak vůbec víš, že ti chtěli uříznout kulky?“

Doggo se zastaví a očichává popelnici.

„Jo. Šmik šmik. *Adios testiculos*. Sbohem, kulky moje.“

Hůř jsem si svou promluvu už načasovat nemohl. Tak se soustředím na Dogga a na úvahy, jestli zvedne nohu a popelnici očůrá, že si nevšimnu houfu dětí v rozkošných modrých uniformách, které se právě vyhrnuly ze školy, dokud mě jedna z matek, evidentně pořádně zazobaná panička, neokřikne: „Promiňte, ale takhle se před dětmi nemluví!“

Ten typ znám: blondýna, nesnesitelně hubená a jistá si svým místem v privilegované části světa. Přesně jako moje sestra. Už už podléhám pokušení vychutnat si náležitý odvetný úder, když si všimnu jejího malého syna, kroutícího se rozpakami a zahanbením z matčina výchovného zásahu.

„Omlouvám se, kamaráde.“

„Jak se jmenuje?“ zeptá se chlapec nečekaně.

„Doggo.“

Nedaleko proti předpisům parkuje nádherný, obrovský teréňač, s dvěma koly na obrubníku, výstražná světla mu blikají jako na poplach. Ta ženská ho odemkne dálkovým ovladačem. „Hectore, pojď!“

Hector je překrásné dítě: vypadá jako mladý Christian Bale v *Říši slunce* – vlnité plavé vlasy a obrovské zelené oči.

„Ahoj, Doggo,“ zavrní a sedne si na bobek.

Doggo při Hectorových slovech nejen nakloní hlavu, dokonce mu dovolí, aby ho hladil po uších a drbal ho pod bradou.

„Ty jsi ale hezkej pejsek, Doggo. Jo, jseš ten nejhezčí pejsek na světě.“

„Hectore!“ ozve se další popuzený povel jeho matky.

Chlapec se na mě podívá a obrátí oči v sloup. „Už musím jít.“

„Bude to lepší, neboj – až budeš starší.“

„Doufejme,“ povzdychne si. „Tak ahoj, Doggo.“

Stojíme s Doggem na chodníku a díváme se, jak Hector nastupuje do matčina luxusního auta. Když odjíždějí, nesměle nám zamává.

Doufejme? A vyslovil to s unavenou trpělivostí biblického mudrce. Nemohlo mu být víc než dvanáct let. Odkud to to dítě má? Od své matky rozhodně ne, to je jisté.

Následuji Hectorova příkladu a dřepnu si na bobek. „No vidíš, Doggo, máš novýho kamaráda.“

Když k němu natáhnu ruku, první, co mě napadne, je, že to, co slyším, je hukot projíždějících aut – ale je to tiché, hluboké varovné vrčení, které mě upozorňuje, abych se držel zpátky.

Kapitola 3.

„Můžu to říct?“

„Jak to mám vědět, když nevím, co chceš říct?“

„Tak já to řeknu.“

Rozpřáhnu ruce. „Jen do toho.“

Sedíme v baru na Portobello Road a J. do sebe hodí zbytek svého třetího (nebo možná čtvrtého) mojita, než konečně vyrukuje s tím, co má na srdci.

„Bude ti bez ní líp, chlape.“

„Myslíš Claru?“

„A koho jinýho? Já jsem ji nikdy neměl rád.“

Jsem poněkud v šoku. „Byl jsem s ní skoro čtyři roky. Nemyslíš, žes mi to mohl říct dřív?“

„Ale no tak, prober se, Dane. Tos vážně čekal, že ti řeknu, že tvoje životní láska je úplně trhlá? Panebože, přece nejsem tak blbej. To bys na mě poštvál toho vašeho čokla.“

„Clara není žádnéj magor.“

„Ale je, a vždycky byla. Měli by jí vystavit papíry na hlavu. Ale nevykládej si to špatně. Dělat blbosti bylo fajn, když jsme byli mladší, ale tohle je život, skutečnej život. Musíme začít myslet na budoucnost. Vezmi si třeba takovýho Jethra.“

„A co je s ním?“

„Začíná bejt trapnej.“

„Jethro?“

Jethro je nejsenzačnější chlápek, kterého známe. Je to vysoký fešák umělecky neupraveného vzezření, co tráví čas převážně přespáváním na podlaze u známých, kouřením pozoruhodného množství trávy a hraním na kytaru (a vůbec ne špatně). Je jakousi novodobou verzí středověkého trubadúra, co nikde nemá stání a věčně hledá nového mecenáše, který by ho živil.

„Říkám ti, jeho kouzlo už přestává fungovat. Jasně, všechny ženský mají rády mizery a drsňáky, když jsou mladší, jenže příznej si to, Jethro není zrovna typ, kterýho bys nechal pochovat svýho prvorozenýho syna. Nejspíš by ho chudinku upustil na hlavu.“

„Já mám Jethra rád.“ Opravdu. Má skvělý smysl pro humor a nikdo jiný, koho znám, neumí vyprávět takové historky.

„To já přece taky,“ uklidňuje mě J. „Jenomže už má svoje nejlepší léta za sebou. Ženský v našem věku nestojej o flákače a budižkničemy, i když jsou sebevíc okouzlující – ne když jim začnou tikat biologický hodiny.“

Má pravdu. Přesně vystihl důvod, proč jsou Jethrovy přítelkyně čím dál mladší. Chudák Jethro.

„Clara ale přece není jako Jethro.“

„Já se ti jenom snažím říct, že chápu, cos na ní viděl. Je to pořádně rajcovní kočka, a navíc trochu praštěná, což je fajn, dokud jsi mladej, jenže my už zase tak mladý nejsme... promiň, že ti to říkám tak natvrdo. Copak ty opravdu chceš manželku, která věří na krystaly, na auru a kdovíco ještě?“

„Na anděly.“

„Na anděly?“

„Potkala nějakýho chlapa, nějakýho Brendona, a ten ji přesvědčil, že má strážnýho anděla.“

„To si ze mě děláš prdel!“

„Jmenuje se Kamael.“

Na tváři mého společníka se rozhostí výraz naprosté nevěřícínosti. „Tak k tomuhle není co dodat.“

J. a já jsme se potkali na univerzitě ve Warwicku, kde jsme oba studovali angličtinu. Náš vztah je jedním z oněch vzácných a v jistém smyslu zvláštních přátelství (která jsou, alespoň podle mých zkušeností, běžnější mezi muži než mezi ženami) dvou lidí, kteří jsou naprosto odlišní, pokud jde o charakterové vlastnosti a temperament, ale přesto si od první chvíle okamžitě rozumí. Já mám sklon přistupovat k životu obezřetně a být vděčný za všechno, co mi nabízí; J. se naproti tomu vrhá do života střemhlav a bere ho útokem, jako kdyby byl plný nástrah určených jen k tomu, aby zpomalily jeho postup. Má v sobě energii, bojovnost a ctižádost za deset mužů, možná i za sto.

Ne že bychom neměli nic společného, samozřejmě. Na univerzitě nás spojovala vášeň pro literaturu. Strávili jsme nekonečné hodiny diskutováním o tom, jak si vybudujeme kariéru ve vydavatelském průmyslu. Vydávání knih potřebovalo lidi jako my – mladé duchem a obeznámené s digitální revolucí, která právě začínala tímto oborem otřásat. Předpokládali jsme, že ze začátku se naše cesty budou muset rozdělit, ale jen proto, abychom se v tom naučili chodit. Pak jsme plánovali, jak se při první příležitosti dáme zase dohromady, vybudujeme mnohamilionový podnik a střelíme ho nejvyšší nabídkou.

No, po pravdě řečeno zatím jsme prodali jenom sami sebe: J. přijal už během posledního semestru na Warwicku nabídku zaměstnání u poradenské firmy McKinsey a já jsem krátce nato dostal místo u reklamní agentury D&AD. Manažer a reklamní agent – to se z nás stalo. Tak dopadly naše mladické sny.

Občas si pro útěchu říkám, že si alespoň vydělávám na živobytí slovy, ale pravda je přitom taková, že vytvářím trefné a vtipné reklamní slogany pro firmy, na jejichž úspěchu mi ani za mák nezáleží. Jsem reklamní textař, a ne špatný. Jako důkaz mohu předložit nějaké, vesměs odpudivé trofeje z různých soutěží, na které se mi práší v kredenci. Zažil jsem lepší časy, než se Trev (kdysi trval na tom, abychom mu říkali „Tlustej Trev“, což už ho našťestí přešlo) zhroutil. Trev je výtvarný ředitel. Textař a výtvarný ředitel spolu úzce spolupracují; je to tvůrčí partnerství, tým o dvou lidech. S Trevem jsme dokonce i společně měnili zaměstnání. Věděl jsem, že Trev má sklony k depresi: to proto bylo tak fajn s ním pracovat. Asi jsem to měl předvídat, možná na to i někoho upozornit, ale problém byl v tom, že než přetekla příslovečná poslední kapka, odevzdával tu nejlepší práci za celý svůj život. Teď už je z toho venku. Ale to neznamená, že je v pořádku. Léky z něj udělaly úplně jiného člověka, už to zkrátka není on. Jeho neodolatelná drsnost, výkyvy nálad, jeho pověstný smích, to všechno je pryč – ale aspoň že to přežil. Ukázalo se, že se chystal skočit ze střechy domu, kde bydlí, blízko Bermondsey.

Kdoví, možná má Clara pravdu, třeba jsem opravdu bezcitný, ale nemůžu si pomoci a musím se usmívat pokaždé, když si to představím: Tlustýho Treva, jak plachtí vzduchem ze střechy. Souvisí to nějak s komickým spojením mohutnosti a vytríbené elegance – připomíná mi to toho tančícího hrocha v Disneyho *Fantazii*, jak se nakrucuje v průsvitné baletní sukýnce. Upřímně doufám, že jednoho dne se o tuhle představu budu moci s Trevem podělit a že se jí společně od srdce zasmějeme. Zatím jsem na to ale sám.

Nebylo to nijak snadné. Už skoro šest měsíců se prodírám divočinou reklamního průmyslu sám, žiju z úspor a děsí mě splátky hypotéky. O samotného textaře nikdo nestojí. Pořád

ještě mám v branži jméno a sem tam se mi podaří smluvit si schůzku s lidmi, co s námi dřív soupeřili o ty ohyzdné trofeje. Ale většinou se chtějí setkat jenom ze zvědavosti a vytáhnout ze mě drby z první ruky o Trevovi.

Indologie, to by mohlo být něco jiného. No, už brzy to zjistím.

„Indologie?“ opakuje po mně J. nedůvěřivě. „Co je to za jméno pro reklamní agenturu?“

„Není špatný, ne?“ bráním se nejistě.

Změnili jsme lokál a sedíme v jiném baru. Tady si potrpí na postapokalyptický styl: neomítnuté cihly, holý cement, industriální ocelové lampy – což by mohl, anebo také nemusel být nový trend v interiérovém designu.

„Jsou noví, malí, nezávislí.“

„No dobře,“ připouští J., „to Ind- chápou, ale -ologie...?“

„Naznačuje to určitou metodu, systém. Jako psychologie, teologie, sociologie –“

„Hovnologie.“

„Údajně si to ověřovali na vzorku respondentů, ale propadlo to.“

J. se rozesměje a stiskne mi paži. „Sorry. Doufám, že z toho něco bude, opravdu. Kdy máš ten pohovor?“

„Pozejtří.“

J. zavře oči a v duchu počítá. „To je čtvrtek. To budu ve Frankfurtu. Byl jsi tam někdy?“

„Ve Frankfurtu?“

„Jestli ne, tak se ani nenamáhej. Je to příšerná díra. Ale Němci jsou fajn. Jo, pro Němce mám slabost.“

To mě dostane. J. je z židovsko-německé rodiny a tři generace zpátky velká část jeho příbuzných zahynula v koncentracích. Zná jejich příběhy – nasával je už s mateřským mlékem –

a přesto je ochoten zakopat válečnou sekyru a zapomenout na dávné historické bezpráví. Jeho velkorysost mi okamžitě pomůže s podobnou grácií se povznést nad nesrovnatelně nicotnější křivdu, a sice že mě odkopla žena, s kterou jsem se chystal oženit.

Kapitola 4.

Vzpomínáte, co řekla Beth v útulku (se soucitnou vláhou v očích): „No... vždyť se na něj podívejte.“ Pravda ovšem je, že já jsem se na něj nikdy pořádně nepodíval, nikdy jsem si ho tak důkladně neprohlížel jako teď.

Clara měla pravdu – opravdu je malý, a navzdory jejímu úsilí předstírat opak *je* ošklivý. Já jsem jako dítě nikdy psa neměl, ale to neznamená, že o nich nic nevím; odmala byli součástí mého života. Většinou to ovšem byli velcí psi, kteří svou hlučnou, udýchanou přítomností dokázali zaplnit celou místnost: retrívři, labradoři a setři. Takové psy miloval můj dědeček – mám podezření, že mnohem víc, než kdy miloval mou babičku. A ironií osudu je to ona, na koho nakonec zbyla starost o Hecubu – obrovskou, neurotickou fenu bernského ovčáka – zatímco můj dědeček pomalu uvádá v tom strašlivém pečovatelském domě.

Žádný pes na světě se nemůže míň podobat bernskému ovčákovi než Doggo. Doggo je všechno, čím by žádný bernský ovčák nechtěl být ani v nejhorším snu. Je mrňavý, bílý a skoro lysý. Říkám skoro, protože místy má chumáče chlupů v rozčuchaných trsech, jako kousky trávníku, které líný zahradník zapomněl přejet sekačkou. Podél páteře se mu táhne souvislý pruh srsti a špičku tenkého ocasu mu zdobí prořídlá chocholka. Na zadních stranách předních nohou

má podobné kudrny chlupů, ne hnědé, ne žluté, ale něco mezi tím. Tři lokny stejné barvy (přirovnatelné leda tak ke chcankům) má na hlavě, což napovídá, že by mohl mít v krvi něco z kokršpaněla. Čumák ovšem na španěla nesedí. Je moc krátký a sražený, téměř jako u mopse. Naznačuje něco orientálního, snad pekinéze. Ne, ne, spíš se vymyká jakémukoliv zařazení. Vypadá jako pes, který to plnou rychlostí nabořil do cihlové zdi a pak odmítl plastickou operaci. Okolí jeho očí je povislé a ospalé, čímž mi připomíná bloodhonda, ale oči samotné jsou živé a bystré. Teď mě jimi ovšem přispěndlujе k židli nehybným, studeně zkoumavým pohledem.

Jestlipak tuší, o čem přemýšlím? Že uvažuji o tom, jestli jsou jeho přední nohy o tolik vyvinutější než zadní proto, že má v poměru k tělu příliš velkou hlavu a příslušné svaly tak musí pracovat přesčas?

V odpověď na mé anatomické úvahy na mě jenom z pohovky líně zamrká.

V posledních dnech si pohovku neomaleně přivlastnil a já jsem se s ním o to ze soucitu (přece jenom přišel o paničku) nepřel. Měl Claru rád. V její společnosti vždycky ožíval, jako my všichni.

„Kde je panička, Doggo?“

Nikdo neví. Ani Fiona, ani Hatty, ani žádná z jejích dobrých kamarádek. Pokud mi tedy všechny nelžou. Na jednu stranu mě láká utápět se v paranoidních představách a spikleneckých scénářích, ale jsem si prakticky jistý, že alespoň Polly mi říkala pravdu, když jsem s ní mluvil; tehdy tvrdila, že rodina ještě od Clary nedostala žádnou zprávu. Její rodiče jsou podle všeho bez sebe strachy.

Ode dne, kdy její sestra nastoupila do letadla a zmizela, jsem mluvil s Polly třikrát. Textových zpráv jsme si ale poslali mnohem víc. Možná jsem to byl já, kdo jako první

na konec jedné z nich přidal x jako polibek, ale to Polly ho zdvojnásobila a pak ztrojnásobila. Já jsem s ní poctivě držel krok a připojoval stejný počet jako ona. Tímhle tempem do konce týdne dospějeme k počtu xxxxxx. Na tyhle věci nejspíš existují nějaká pravidla, tajné kódy, známé jenom vybrané skupině zasvěcených. Kdoví, xxxxxx možná znamená: „Nebránila bych se, kdybys se mnou chtěl dělat y.“

$$6x = y$$

Napadá mě, že jestli x je 4 (počet let, kdy jsme s Clarou byli spolu), pak y je Pollyin věk, což je o šest let méně, než je mně. V té rovnici je jistá uspokojující cyklicita, třebaže nabízí jen chabé ospravedlnění pro směr, jímž se mé úvahy začínají v tu chvíli ubírat.

Hádal jsem správně: Polly je opravdu ve Walesu, kde jsou po nedávných lijácích ideální podmínky pro sjíždění divoké vody. V sobotu jede do Londýna se skupinou dětí a v neděli veze jinou tlupu malých smradů (to jsou její vlastní slova) zpátky. Už jsem rezervoval restauraci, kam půjdeme na večeři. Je to senzační italská hospůdka, intimní, ale dostatečně rušná, jen pár minut od mého bytu. Zastavil jsem se tam osobně vybrat stůl a zrovna jsem napsal Polly, že jestli se jí po večeři nebude chtít jet taxíkem do bytu někde ve východním Londýně, který má pronajatý s dalšími lidmi, může klidně přespát u mě. K podpisu jsem připojil jen jedno x , což mi připadalo jako korektní způsob, jak decentně naznačit: ne, o nic nejde.

Je to *můj* byt. Clara se ke mně oficiálně přistěhovala asi před rokem, ale na nájemní smlouvě je jenom moje jméno. Její byt, v západním Londýně až někde za Actonem, je pronajatý, a část nájmu za něj jde každý měsíc na splátky mé hypotéky. Vlastně teď už ne – včera večer, tedy v den, kdy mi peníze od ní měly přijít na účet, jsem si to ověřoval a zjistil, že peníze za tento měsíc nedorazily. To prozrazuje předvídatost, jistou

míru plánování. I přes svou zjevnou roztěkanost dokáže Clara jednat překvapivě pragmaticky.

Něco mě napadá. Procházím neroztříděnou poštu, která se ode dne, kdy odjela, nahromadila na stolku v předsíni. Není tam ani jeden dopis adresovaný Claře, dokonce ani mezi reklamními letáky. Na internetu si pak ověřím, že pošta má pět pracovních dnů na přeměrování zásilek.

Můj pátravý pohled, který jsem si právě pocvičil na Doggovi, začíná registrovat věci, kterých jsem si dosud nevyšiml, jako mezery v knihovně a ve stojanu na cédéčka nebo chybějící polštář na křesle, ten který loni o Velikonocích koupila v Cornwallu. O minutu později klečím na podlaze v kuchyni a kontroluji obsah kredence. Dřevěná mísa na salát, kterou jsme vyhandlovali na pouličním trhu v Bungay, už tu není, a není tu ani mixér. Až dosud jsem si představoval, jak ve spěchu cpe na sedadlo čekajícího auta náruče svého oblečení, ale tohle začíná vypadat na daleko objemnější náklad vyžadující přepravky, nejméně dvě cesty autem a řešení otázky uskladnění odvezených věcí. S každou skříní, kterou otevru, zní její přesvědčování o tom, jak podlehla náhlému impulzu odejít, méně a méně důvěryhodně.

Kupodivu ale cítím zvláštní úlevu. Impulzivní odjezd vypovídá o jistém stupni náhlého odporu – „Panebože, já už to dál nevydržím,“ – kdežto plánovaný odchod, jakkoliv sám o sobě stresující, vám umožňuje postupně nahlédnout do uvažování, které k němu vedlo. Dokážu pochopit, proč odešla. Samozřejmě že to dokážu, protože jsem párkrát měl chuť udělat to samé. Ale ona mě předešla, a navíc s tak krutou a elegantní sebejistotou, že jsem na ni téměř hrdý. Je to snad šílené?

Úplně šílené, říká mi Doggův pohled.

Opustil své drahocenné stanoviště na pohovce a připlízl se za mnou. Pořád ještě klečím před otevřenou kuchyňskou

kredencí, takže si koukáme pěkně z očí do očí. Zdá se mi to, nebo si mě teď prohlíží pohledem, v němž jako by se mísil soucit s pohrdáním?

Vždycky vidíme to, co vidět chceme, připomínám si. Evidentně jsem obětí Kulešovova efektu. Tenhle velký ruský filmař ho popsal téměř před sto lety, na základě montáže fotografií herce dívajícího se na talíř polévky, pak na mrtvou dívku ležící v rakvi a nakonec na krásnou ženu svůdně nataženou na divanu. Kulešovovi diváci byli ohromeni škálou naprosto odlišných, protichůdných emocí, které herec dokázal do svého pohledu promítnout – od nenasytného hladu přes hluboký žal až po sexuální touhu – ale Kulešov jim nakonec odhalil, že snímky hercovy tváře byly ve všech případech naprosto identické. Diváci jednoduše viděli to, co vidět chtěli, a vnášeli do interpretace svá vlastní očekávání.

A tohle vidím já: sebe samého, své pokoření vlastním slíděním, odrážející se v Doggových černých, mírně vypoulených očích. Nejspíš jenom chce piškot. Ví, že jsou schované v kredenci pod dřezem.

„Kdopak tady chce piškotek?“ ptám se tím divným, pošetilým tónem, jakým mluvíme na psy a malé děti.

Doggo zavrtí ocasem.

Kapitola 5.

Vchod, šedivé dveře na vzdáleném konci dlážděného dvora uprostřed Soha, nepůsobí zrovna vábně. Na stěně je domácí telefon a firemní štítek z leštěné oceli, na němž stojí: INDOLOGIE.

Za šedivými dveřmi vede industriální kovové schodiště do prostorné recepce. Tady dali na enigmatický styl: není tu nic firemního ani sebepochvalného (jako zarámované diplomy a ocenění na zdech), nic, co by je jakkoliv definovalo nebo zařazovalo do konkrétní doby. Od počítače vzhledne přitažlivá mladá brunetka s nakrátko ostříhanými vlasy a brýlemi s výraznými tmavými obroučkami. Řekl jsem jí své jméno, když jsem se jí hlásil bzučákem, a ona evidentně ví, proč jsem tady.

„Posadte se, hned se vám budou věnovat. Dáte si zatím něco k pití?“ Mluví zdvořile a má bystré, pronikavé modré oči.

„Dal bych si kafe, děkuju.“

„A jaký? Děláme ho na všechny způsoby.“

„Malý, silný a černý, prosím.“

„Dvojitý espresso?“

„Stačí normální.“

„Jste přijat,“ zažertuje.

Už teď se mi líbí. A ještě víc se mi líbí, když vstane, obejde svůj stůl a podá mi ruku. „Já jsem Edith.“ To jméno

je jako z jiných časů. Vyvolává představu rodičů se zálibou v tajuplných záhadách.

Pohybují se v branži už dost dlouho na to, abych okamžitě poznal, že Edith je typ člověka, který jednou podobnou firmu povede. Takovéhle dívky nezůstávají navěky recepčními: jen dělají, co je potřeba, a čekají na svou příležitost. Jsou chytré, a především trpělivé. Edith v profesním postupu rozhodně nic nezastaví, a její chlapecký vzhled pro ni v tom bude spíš výhodou.

„Je kolumbijská,“ oznamuje mi s úsměvem, když se vrací s mou kávou.

„Tak to mě určitě nakopne. Kdo jinej než Kolumbijci se vyzná v návykovejch látkách?“

Napřed se leknou, jestli jsem odpověď nepřehnal, ale Edith se usměje. „Tak to jste měl říct. Máme i colu, normální i dietní.“ Jo, ta se jen tak nenechá zaskočit.

S Ralphem Aitkenem jsem ještě nikdy osobně nemluvil, ale před pár lety jsem ho viděl na druhém konci místnosti plné lidí na vánočním večírku nějaké reklamní agentury. Ani zdálky ho nelze přehlédnout, a ne proto, že by byl mimořádně vysoký. Stejně jako já měří sotva metr osmdesát, ale má v sobě určité kouzlo, číší z něj jistý druh nezaměnitelné a zdánlivě laskavé energie, která vás vyzývá, abyste se mu vyrovnali, jestli to dokážete (a zároveň hrozí, že vás zničí, jestli si na to troufnete). Reklamní trh ovládl díky žoviálnímu poplácávání po ramenou a rozhodně nestojí o žádné uchazeče o svůj trůn. Má husté, nakrátko ostříhané prošedivělé vlasy, vypracované, líbivě opálené tělo a nosí džíny až příliš těsné pro šedesát-níka, který má aspoň trochu sebeúcty. Jeho přízvuk zároveň prozrazuje člověka, který se vypracoval z ničeho.

Vím, že Indologie je už třetí reklamní agentura, kterou založil, a že prodejem těch prvních dvou zbohatl tak, že by

mohl kdykoliv přestat pracovat a užívat si penze. A zároveň vím, že potřebuji, aby mi nabídl práci, a tak jsem ochoten pokleknout u oltáře a vzdát mu očekávaný hold. U velkého oválného stolu v zasedačce sedí ještě jeden člověk; má na sobě sako, což je neklamná známka, že nepatří k vedení kreativního týmu.

„Tristan Hague,“ představí se mi, napůl se zvedne ze židle a podá mi ruku. Je pohledný jistým nenuceným způsobem a něco v jeho úsměvu naznačuje, že si toho je vědom. A způsob, jakým vysloví své jméno, dává tušit, že se ode mě očekává, že bych ho měl poznat. Ví, na co naráží: opravdu je mi matně povědomé.

„Tristan je náš výkonný ředitel,“ vysvětluje Ralph. „Před pár měsíci k nám přišel z *Campaignu*.“ *Campaign* je profesní časopis, bible naší branže, slátanina ze zpráv a rádoby zasvěcených drbů. Skoro nikdy ho nečtu. Ale přesto se mi něco začíná vybavovat... Tristan Hague... nepsal do něj ty rádoby vtipné komentáře s pokusy o satiru (a s nádechem samolibosti)?

„Vy jste opravdu Tristan Hague?“ zeptám se.

To ho potěší tak, že vykouzlí na tváři spokojený, podmanivý úsměv. „To víte, kozel zahradníkem.“

„Nebo spíš zahradník kozlem,“ dodá Ralph.

Začíná mi docházet, že Ralph je tím nejděčnějším publikem pro své vlastní vtipy. A je taky šéf, takže se s Tristanem oba úslužně zasmějeme, jako krátkodobí spojenci ve stavu podřízenosti. A protože jsme v Anglii, další hovor se nezbytně vede na téma mizerné počasí, než vejde Edith s kávou. Všimnu si, že na podnose jsou čtyři šálky. Ukáže se, že ten čtvrtý je pro ni; usadí se s ním po Ralphově pravici. Nemůže tu být proto, aby dělala zápis z našeho jednání, protože s sebou nemá psací podložku.

„Poprosil jsem Edith, aby se k nám připojila,“ vysvětluje Ralph. „Doufám, že vám to nevadí.“

„Ne, samozřejmě že ne.“

„Brzy pochopíte proč.“ Ralph své vysvětlení dál nerozvádí; opře si lokty o stůl, proplete prsty a vybidne mě: „Tak nám povězte něco o Tlustým Trevovi.“

Předtím jsem nelhal: mám Treva opravdu rád, jenom mě už nebaví, jak se mě na něj pořád někdo vyptává, nejspíš proto, že je mi jasné, že kdybych já byl na jeho místě a skončil v blázinci, Tlustej Trev by tu teď neseděl a neposlouchal zvědavé otázky týkající se mě. Tlustej Trev je legenda, *postava* v nadživotní velikosti, a mě lidi vnímají jako jeho tichého společníka, jako komickou figuru, něco jako Stana Laurela nahrávajícího Oliverovi Hardyemu. Jenom já vím, že to tak zdaleka nebylo, že Trev byl *moje* rezonanční deska, můj prubířský kámen, pomocí něhož jsem si ověřoval *svoje* nápady. Jenomže nikdo nestojí o to slyšet pravdu a zničit mýtus, a tak jsem se postupně naučil vyprávět náš příběh tak, jak ho lidi chtěli slyšet: představoval jsem se v něm coby spolehlivý pomocník, který bláznivé výplody Trevovy geniální, leč pomatené mysli přetváří v něco alespoň trochu prezentovatelného.

„No tak, jen nebudte zbytečně skromný,“ přeruší mě Ralph.

To mě poněkud vyvede z míry. „Prosím?“

„Ralph chce říct,“ vloží se do debaty Tristan, „že jsme se trochu poptávali... lidí z branže... a jak to vypadá, Trev podle všeho docela šikovně vykrádal vaše nápady.“

Přestávám si být jistý, co tady vlastně dělám. To oni kontaktovali mě a pozvali mě na nezávazný pohovor. Vzal jsem si s sebou své portfolio – složku s ukázkami svých prací – ale je to vůbec nezajímá. Dalších deset minut strávíme tím, že mi vykládají o sobě, o Indologii, o tom, kde se v současné chvíli nacházejí, kam směřují a jak se tam plánují dostat. Většinu

hovorů obstarává Tristan. V jeho mluvě se to hemží otravnými floskulami o „využívání tvůrčího potenciálu“, „tvrdém boji s konkurencí“ a „vydávání se neprošlapanými cestami“. Ale zlatý hřeb jeho tirády přijde ve finále, když nečekaně prohlásí: „Tam, kde ostatní velí čehý, my velíme hot.“

Mysli na to, že potřebuješ práci, napomínám sám sebe v duchu. Nesměj se. Dívej se mu do očí a moudře přikyvuj.

Buď si potrpí na to, že o sobě vytrubují chválu každému, kdo je ochotný poslouchat, nebo se mě pokoušejí získat. Už už si troufám věřit, že B je správně, když ke mně Ralph přisune přes stůl složku dokumentů a mé naděje pohasnou.

„Tohle je kampaň na nověj výrobek, na ústní vodu,“ vysvětluje Tristan. „Jak ukázal průzkum trhu, lidi už jsou přesycený reklamama, který znějí až příliš vědecky, když jde jenom o obyčejnou ústní vodu. O paradentóze a zubním plaku už slyšeli všechno a jsou připravený na nověj přístup. Jde o celonárodní billboardovou kampaň, která by okamžitě chytla. Pojmenovali ji šPLÁCH! Všimněte si toho troufalého vykřičníku.“

Tohle je prastarý trik, na který už jsem mnohokrát skočil. Nabídka práce slouží jen jako návnada, na kterou z člověka zadarmo vylákají nějaké nápady. Mám zlost, že mě sem vytáhli přes celé město pod falešnou záminkou, a rozhodnu se, že ze mě nic nedostanou, nebo že aspoň hned tak nevyložím své nejlepší karty.

V duchu si ale musím nechtěně přiznat, že na mě jejich návrh kampaně udělal dojem. Rozhodli se pro sérii černobílých fotografií párů v objetí, třebaže nic tak vyumělkovaného jako slavný polibek od Henri Cartier-Bressona. Jejich obrázky působí smyslněji, jako kdyby se každým okamžikem schylovalo k sexu, nebo jako kdyby se už sex možná odehrával. Každý snímek je jiný, právě tak jako ani dva polibky na světě nejsou stejné. Na jednom drží žena mužovu hlavu v dlaních,

sebevědomým, důrazným gestem moderní, emancipované ženy – ale všechny spojuje stejný slogan: „Nebráňte se životu.“

„Je to dobrý,“ zhodnotím.

„Ale?“ nadhodí Ralph.

„Ale nic.“

„Vůbec nic?“ naléhá Tristan. Podívá se na Ralpha a ten se podívá na Edith, která si mě prohlíží překvapivě pronikavým pohledem. A v tom okamžiku mi to dojde. Ty fotky jsou její práce. Proto tu s námi sedí.

„Já vám nevěřím,“ říká mi Edith. „Něco je na tom špatně.“

Má pravdu; ještě jednou si složku projdu, ale jenom kvůli tomu, že mě k tomu vybídla ona a že se mi líbí. „Možná tomu trošku chybí důraz.“

„Důraz?“ opakují po mně sborem.

Umínil jsem si, že budu zticha, ale teď už se nedokážu zarazit. „Ty fotky jsou skvělé, ale nejsem si jistý, jestli je mezi nimi a tím sloganem dostatečný napětí. Vypadají, jako kdyby vycházely z jednoho nápadu.“

„A co je na tom špatného?“ ptá se Tristan, trochu agresivněji, než je nutné.

„Marcel Duchamp přidělal na stěnu galerie pisoár a nazval ho *Fontána*. Fungovalo by to stejně, kdyby to pojmenoval *Pisoár*?“

Ralph se usměje. „Pokračujte.“

To víš že jo, pomyslím si, přijít k hotovému, to by se ti líbilo. „To je všechno.“ Ještě jsem nezapomněl, jaké to bylo, když jsem byl na Editině místě, na tu hrůzu, kterou jsem jako začátečník prožíval pokaždé, když jsem předkládal svou práci k posouzení a všichni se na ni vrhli jako supi, a schválně se otočím k ní. „Dobrá práce.“

Edith mi pokývnutím poděkuje, ale nepůsobí to moc přesvědčivě. Najednou vypadá sklesle. Ralph si přeje se mnou

chvilku mluvit mezi čtyřma očima, a přestože Tristanovi se očividně nechce odejít z místnosti, dokonce se tváří překvapeně, že o to byl vůbec požádán, nakonec nás on a Edith nechají o samotě. Ralph počká, až se za nimi zavřou dveře.

„Máte pravdu, i když oni si myslí, že ne.“ Opře se do opěradla židle a zakření se na mě. „Marcel Duchamp. To se mi líbí. Kéž by to bylo napadlo mě.“

„Nebojte, vaše chvíle ještě přijde.“

Ralph se zasměje. „Jak to, že jsme spolu ještě nepracovali?“

„Protože jste si mě nemohl dovolit.“

Ralph se rozesměje znovu. „A z čeho soudíte, že teď můžu?“

„Z toho bentleye se soukromou značkou, co parkuje na dvoře.“

Je to zvláštní, normálně takhle nemluví. Takhle mluví Tlustej Trev (zatímco já mlčky přihlížím a nesměle se usmívám). Nejsem si jistý, jak dlouho vystačím s Trevovými metodami, ale naštěstí už se k nim nemusím dál uchýlovat. Ralph plácne dlaněmi o stůl a oznámí: „Dobře, tohle je moje nabídka: osmdesát tisíc základní plat, plus procenta ze zisku. K tomu zdravotní pojištění a firemní důchod; i když já osobně bych tedy o důchod nestál ani po smrti. Ti mizerové na magistrátu by člověka nejradši svlíkli z kůže, pokud se teda vůbec penze dožije.“

Tohle mě dostává do kolen. Úplně špatně jsem vyhodnotil situaci, a právě jsem dostal skvělou nabídku. Byl bych přistoupil i na mnohem horší podmínky.

„Budete pracovat s Edith. Koukejte ji pořádně zmáčknout. Je to ještě zelenáč, ale učí se rychle. Potřebuje spolupracovat s někým zkušeným, kdo ji připraví na zápasy ve velkém ringu. Myslíte, že to zvládnete?“

Je to lákavá představa; mám jen jednu otázku.

„Jaký máte předpisy ohledně zvířat na pracovišti?“

„Jednoduchý. Nikdo tu zvířata nemá.“

„Já mám psa, kterýho nemůžu nechávat doma.“

Ralph má ve zvyku prohrabávat si prsty vlasy, jako kdyby se ujišťoval, že tam pořád ještě jsou; taková kontrola je v jeho případě ovšem zbytečná, na což by muž jeho věku mohl být jaksepatří pyšný. „Je to vaše podmínka?“

Pokrčím omluvně rameny. „Bohužel; mrzí mě to.“

„Co je to za psa?“

„Těžko říct.“

„Velkej, malej, střední?“

„Malej.“

„Nebude nám tady ale všude čůrat a kadit, že ne?“

„Ne.“

Ralph vstane a podá mi přes stůl ruku. „Tristan mě zabije, ale vem to čert.“

Kapitola 6.

Byla to jedna z nejlegračnejších věcí, které jsem v životě viděl, a Polly tam byla se mnou, když se to stalo, stála těsně vedle mě a lyže nám směřovaly rovnoběžně dolů z toho vražedného svahu.

Jmenuje se Tortin – je to sjezdovka s pětačtyřicetistupňovým sklonem u lyžařského střediska Verbier ve Švýcarsku. Neměli jsme v úmyslu ji sjíždět, ale zmeškali jsme poslední lanovku nahoru k pohodlné cestě k našemu pronajatému bytu v Neudazu a nic jiného nám nezbývalo. Z vrcholu vede krkolomná šikmá cesta, která obnáší téměř volný pád do děsivých hlubin. Snažíte se držet šikmou stopu v zoufale marné naději, že níž to nebude tak prudké, a jenom bezmocně sledujete, jak se muldy čekající na úpatí svahu pořád přibližují a jsou větší a větší, až se začnou podobat autům pohřbeným v hlubokých závějích sněhu. Ten rok byl jediný rozdíl v tom, že to nebyl sníh, ale led. Už celé týdny mrzlo, až praštelo.

Clara z nás byla bezkonkurenčně nejlepší lyžařka. Já jezdím mizerně; lyžování mi nikdy nešlo nijak valně. Polly si v tomto sportu téměř nezdala s Clarou a její přítel, mohutný Jihoafričan jménem Jannie, na tom byl asi stejně bídne jako já. Další pár, co tam byl s námi, Martin a Miranda, jezdili obstojně. Ale ve výsledku na tom prakticky nezáleželo, Tortin veškeré rozdíly mezi námi srovnal na minimum. Jeden

za druhým jsme se spouštěli z vrcholu a všichni jsme vzápětí upadli, rozplácli se jak širocí tak dlouzí a bezvládně jsme klouzali po zádech ze svahu. Zase jsme vstali, oprášili ze sebe sních, posbírali si lyže a zírali jsme dolů z kopce. Nikdy v životě jsem neměl takový strach.

Clara jela jako první, v sebejistých obloucích se dovedně proplétala mezi boulemi a Martin s Mirandou se ji ze všech sil snažili napodobit. Polly otálela vzadu ze starostlivého zájmu o Janniego a mě. Jannie ovšem nebyl typ chlapa, co je zvyklý na starostlivý zájem žen – byl to urostlý Búr, drsňák ze staré školy – a choval se čím dál podrážděněji. Na pohodě mu nepřidalo, když viděl, že já se se sjezdem potýkám metr po metru lépe. Stěžoval si na křeč v lýtku, sedl si na zadek a poslal nás napřed: prý nás dožene.

O kus níž se Polly přede mnou zastavila. „Asi bysme na něj měli počkat.“

Rychle se stmívalo a Jannie byl jenom černá šmouha nahore na úbočí. Polly na něj zamávala. Jannie jí zamávaní neopětoval; místo toho se opřel o hůlky, ztěžka se zvedl a svým silným jihoafrickým přízvukem na nás zahulákal: „Je to všechno v hlavě. Nesmíš se bát, musíš se k tomu postavit čelem a jít do toho. Musíš si věřit.“

O deset vteřin později byl u nás, nezadržitelnou rychlostí se řítíl vzduchem. Problém byl, že se řítíl vzhůru nohama, obrácený o sto osmdesát stupňů.

„Do prdele,“ stačil říct, těsně předtím, než se zabořil hlavou do vršku nejvyšší muldy.

Později se nám podařilo ho přimět, aby se tomu s námi zasmál, a s Polly se teď u večere té vzpomínce smějeme znovu.

„Panebože,“ lapá Polly po dechu. „Chudák Jannie. Myslím, že jeho ego se z toho nikdy nevzpamatovalo.“

Oba jsme ve výtečné náladě. Polly si užívá vítaného ruchu velkoměsta, po měsíci stráveném v nehostinné divočině, a odpoledne jsme v mém bytě vypili skoro celou lahev šampaňského na oslavu mé nové práce. Tuším, že ji po večeři dorazíme. Polly mě vzala za slovo a souhlasila, že přespí u mě. Její cestovní taška je v tuhle chvíli na mé posteli. Je její – myslím ta postel; já se vyspím na pohovce. To jsem naznačil naprosto jasně. Doggo si bude muset najít jiné místo, například ten nesmyslně předražžený vystlaný košík pro psy, který mu Clara koupila a kterému od té doby, co odjela, sotva věnoval pohled.

Jak se ostatně dalo čekat, mluvíme o Clare, třebaže na ni přišla řeč, až když jsme už skoro dojídali hlavní chod. Polly má tušení, že by mohla být na Bali. To mi dává smysl. Claru Bali odjakživa fascinovalo. Než začala věřit na anděly, byla buddhistka, a na tomhle ostrově je spousta buddhistických klášterů. Napadá mě, jak se tam asi líbí jejímu strážnému andělovi. Zvykne si tam Kamael hned, anebo bude trucovat? Jestlipak je vůbec v buddhismu místo pro anděly? Musím si to pak zjistit na internetu.

Další okolnost, která dělá z Bali pravděpodobnou destinaci Clařina útěku, jsou tamní umělecké komunity. Mezi všemi těmi malíři, hrnčíři, sochaři a šperkaři se bude cítit jako doma. Pracuje jako stylistka na volné noze pro televizní reklamy – tak jsme se seznámili – ale tenhle popis zdaleka nevystihuje rozsah jejích tvůrčích schopností. Pořád dělá něco rukama: kreslí, maluje, vyrábí si vlastní šperky a šije si oblečení. Ve skrytu duše doufám, že svým nečekaným odchodem vyslyšela nějaký hluboký vnitřní hlas, protože to by vysvětlovalo její chování a zároveň by mě to zprostilo viny. Když se o tom zmíním Polly, ta si jen odmítavě odfrkne.

„Clara je hrozně povrchní a přelétavá. Vždycky byla taková, už když jsme byly děti. Povrchní a sebestředná.“

„Myslíš?“

„Vždycky myslela jenom na sebe. Vždyť co je to za chování, prostě zmizet a nikomu neříct ani slovo? Je to dětinský.“ Zamává rukama ve vzduchu. „Podívej se na mě, no jen se na mě podívej... jo aha, ty vlastně nemůžeš, protože já jsem odjela pryč a nikomu nepovím kam.“

Vím, že Clara a Polly spolu měly různé spory – ostatně kteří sourozenci nemají? – ale dosud jsem vůbec netušil, že Polly má o své sestře tak nízké mínění.

„Upřímně, Dane, divila jsem se, žes to s ní vůbec vydržel tak dlouho. Máš andělskou trpělivost.“

„Nebo jsem prostě jenom slaboch.“

„Ne, ty nejsi slaboch. To je to poslední, co jsi.“

Clara mi ve svém dopise napsala, že Polly mě obdivuje. V tu chvíli mi to připadalo jako nesmysl, ale teď Polly svítí v hnědých očích světylka, která naznačují, že by na tom mohlo něco být.

Ne, napomínám sám sebe. To nesmíš. „A co je to první?“ zeptám se.

„Jsi srandovní. Vždycky mě rozesměješ.“

„A to druhý?“

„Hele, dost už o tobě,“ odbude mě Polly a natáhne se pro sklenici vína. „Teď mi řekni, co si myslíš ty o mně.“

Není to nevyhnutelné. Vlastně jsem udělal všechno pro to, aby to bylo vyhnutelné, včetně toho, že jsem si rozložil na pohovku spacák, nařídil jsem Polly v ložnici budík a nabídl jsem jí, aby šla první do koupelny. Ale ona odmrští veškerou přetvářku, jakmile si vyčistí zuby.

„Já můžu jít spát do jedny postele a ty do druhé, a pak můžu chvíli počkat, než přijdu a zeptám se tě, jestli chceš ke mně. To není problém, ani když nebudeš chtít, ale jestli

chceš, tak na co ztrácet drahocenný čas, když musím ráno brzy vstávat...“

Stojí ostýchavě přede mnou v bílém tričku, sladká a neodolatelná.

„Clara říkala, že mě zabije, jestli s tebou budu spát.“

„A ty jí věříš?“

„Doufám, že to myslela obrazně.“

„Vždyť se to nedozví.“ Polly zvedne pravou ruku a spojí špičky palce a malíčku do kroužku. „Čestný světluškovský.“

„Tys přece nebyla světluška.“

„Ale jo, byla. Jenom ne zrovna moc vzorná.“

„Ne, to teda ne. Tys musela být pěkně zlobivá světluška.“

Polly se usměje a udělá krok ke mně. „Hele, jestli se to nestane dneska, tak se to nestane nikdy.“ Vezme mě za ruku. „Dokážeš s tím žít? Protože u sebe si nejsem jistá.“

Jestli je Clara z nich dvou ta umělecky založená, pak Polly je ta sportovnější. Když byla mladší, hrála hokej za hrabství Hampshire. Nevím, co přesně očekávám, možná něco hodně atletického, razantního, snad i trochu mechanického. Ale to jsem se nemohl mýlit víc. Polly je v posteli jako med, jako hebká, pomalá melasa. Musím se bránit, abych se v ní ne-utopil. Jestli je to pomsta, tak je to ta nejsladší pomsta, kterou jsem kdy poznal a která se vymyká každému srovnání. Je tak nepodobná Claře, tak uvolněná a v pohodě sama se sebou.

O Claře je později zmínka. „A tohohle se dobrovolně vzdala? Ta je blázen.“ Polly mi olízne zpocený krk a zašeptá mi do ucha: „Připadám si jako kočka, co slízla smetanu.“

„Tak říkajíc.“

Je na mně a já jsem ještě v ní, takže když se rozesměje, cítím její smích hluboko uvnitř.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.